



PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
TOMASZ CHRÓSTNY

Warszawa, 30 lipca 2021 r.

DIH-3.707.56.2021.IJ

DECYZJA DIH-III/50/2021

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r., poz. 735), art. 1 ust. 3 oraz art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 1706), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w przedmiocie odwołania od decyzji Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Poznaniu z dnia 19 maja 2021 r. (nr akt kontroli: D/LE.UH.8361.41.2021) nakładającej na przedsiębiorcę Małgorzatę Zientek, prowadzącą działalność gospodarczą pod firmą Małgorzata Zientek Kompleksowe Usługi Pogrzebowe „CHARON”, karę pieniężną w wysokości 4.800 zł (słownie: cztery tysiące osiemset złotych) za nieuwidocznienie cen w miejscu świadczonych usług, wbrew obowiązkom, o których mowa w art. 4 ustawy z dnia 9 maja 2014 r. o informowaniu o cenach towarów i usług (Dz. U. z 2019 r. poz. 178), **utrzymuje ww. decyzję w mocy.**

Uzasadnienie

W dniach od 18 do 26 marca 2021 r. inspektorzy reprezentujący Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Poznaniu zwanego dalej: „Wielkopolskim WIIH” lub „organ pierwszej instancji”, przeprowadzili kontrolę w zakładzie usług pogrzebowych należącym do przedsiębiorcy Małgorzaty Zientek prowadzącej działalność gospodarczą pod firmą prowadzącą działalność gospodarczą pod firmą (...), dalej: „strona”, „strona postępowania”, „przedsiębiorca”.

Uprzednio, zgodnie z art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 r. poz. 162), dalej: „Prawo przedsiębiorców”, skierowano do przedsiębiorcy zawiadomienie o zamiarze wszczęcia kontroli z 17 lutego 2021 r., ze wskazaniem zakresu przedmiotowego kontroli, tj. sprawdzenia prawidłowości uwidaczniania cen zgodnie z przepisami ustawy o informowaniu o cenach, rzetelności uwidaczniania cen dla konsumentów oraz legalności prowadzonej działalności. Strona odebrała ww. zawiadomienie dniu 5 marca 2021 r.

W wyniku sprawdzenia cen świadczonych usług oraz towarów oferowanych do sprzedaży stwierdzono, że wszystkie wyeksponowane do sprzedaży artykuły, tj. trumny w ilości 16 szt. oraz urny w ilości 31 szt. były oznaczone w sposób widoczny dla konsumentów cenami detalicznymi.

Natomiast przedsiębiorca nie posiadał cennika zawierającego ceny świadczonych usług. W swoim oświadczeniu, dołączonym do akt kontroli, przedsiębiorcy wskazał, że ceny usług podawane były konsumentom ustnie.

Nieprawidłowości te naruszały art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 9 maja 2014 r. o informowaniu o cenach towarów i usług (Dz. U. z 2019 r. poz. 178), dalej: „ustawa o cenach”, § 11 rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 9 grudnia 2015 r. w sprawie uwidaczniania cen towarów i usług (Dz. U. z 2015 r., poz. 2121) dalej: „rozporządzenie Ministra Rozwoju” oraz interes konsumentów.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, pismem z dnia 23 kwietnia 2021r. Wielkopolski WIIH zawiadomił przedsiębiorcę o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego w przedmiocie wymierzenia kary pieniężnej w trybie art. 6 ust. 1 ustawy o cenach z tytułu niewykonania obowiązków uwidaczniania cen świadczonych usług. Organ pierwszej instancji zwrócił się w tym piśmie do strony o przesłanie informacji o wielkości obrotów i przychodu, aktualnych na dzień wszczęcia postępowania.

Jednocześnie stronę pouczone o przysługującym jej prawie do czynnego udziału w postępowaniu, a w szczególności o prawie wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów, przeglądania akt sprawy, jak również brania udziału w przeprowadzeniu dowodu oraz możliwości złożenia wyjaśnienia.

Strona, pismem z dnia 5 maja 2021 r., zwróciła się o łagodną karę, ponieważ nie była świadoma, że musi posiadać cennik, a przy każdym zleceniu pochówku wpisuje ceny usług do formularza i klienci wiedzą ile za co płacą.

Decyzją z dnia 19 maja 2021 r. Wielkopolski WIIH wymierzył przedsiębiorcy (...), na podstawie art. 6 ust. 1 ustawy o cenach, karę pieniężną w wysokości 4.800 zł

za niewypełnienie w miejscu sprzedaży detalicznej obowiązku, o którym mowa w art. 4 ust. ww. ustawy.

W dniu 8 czerwca 2021 r. do Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Poznaniu wpłynęło odwołanie strony. W odwołaniu tym strona wniosła o odstąpienie od wymierzenia kary pieniężnej ponieważ jest dla niej krzywdząca. Towary wystawione w firmie są oznaczone ceną, a każdy klient, który zamierza skorzystać z usług ma rozpisane ceny usług na specjalnym druku. Jednocześnie zwróciła się o zastosowanie art. 189§ 1 pkt 1 ponieważ nie ma przesłanek do nałożenia kary. Ponadto strona wskazała na swoją trudną sytuację materialną.

Pismem z dnia 1 lipca 2021 r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, dalej: „Prezes UOKiK” poinformował stronę postępowania o toczącym się postępowaniu odwoławczym oraz przysługującym stronie prawie do zapoznania się z aktami i prawie wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów. Strona nie skorzystała ze swojego uprawnienia.

Prezes UOKiK ustalił i stwierdził.

Istotą postępowania odwoławczego jest ponowne rozpoznanie i rozstrzygnięcie tożsamej przedmiotowo i podmiotowo sprawy administracyjnej w granicach wyznaczonych rozstrzygnięciem decyzji organu pierwszej instancji. W toku postępowania organ odwoławczy dokonuje oceny, czy odwołanie strony jest uzasadnione oraz sprawdza, czy wydana decyzja była prawidłowa.

Z treści art. 4 ust. 1 ustawy o cenach, wynika, iż przedsiębiorca ma obowiązek w miejscu sprzedaży detalicznej i świadczenia usług uwidocznić cenę w sposób jednoznaczny, niebudzący wątpliwości oraz umożliwiający porównanie cen. Ceny za usługi, zgodnie z § 10 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Rozwoju podaje się wraz z dokładnym określeniem rodzaju i zakresu usługi. Jeżeli jest to zgodne z praktyką obrotu, ze względu na rodzaj świadczonej usługi, zamiast cen za usługę można podawać cenę jednostkową. Przy uwidacznianiu cen za usługi mogą być podawane stawki godzinowe, stawki procentowe, ceny za kilometr i inne stawki przeliczeniowe, które powinny zawierać wszystkie elementy składowe ceny. Zaś § 11 tego rozporządzenia zobowiązuje aby w miejscu świadczenia usług przedsiębiorca udostępnił cennik w miejscu ogólnodostępnym i dobrze widocznym dla konsumentów.

Czynności kontrolne prowadzone wobec strony postępowania wykazały, iż ww. przedsiębiorca nie wykonał obowiązków wynikających z art. 4 ust. 1 ustawy o cenach

w związku z § 11 rozporządzenia Ministra Rozwoju. W toku kontroli jednoznacznie stwierdzono, iż w lokalu przedsiębiorcy brak było cennika z podaniem cen usług oferowanych przez zakład pogrzebowy.

W odwołaniu strona postępowania wniosła o uchylenie decyzji organu pierwszej instancji i odstąpienie od wymierzenia kary pieniężnej ponieważ jest dla niej krzywdząca, a sama jest w trudnej sytuacji materialnej. Jednocześnie wskazała, iż towary wystawione w firmie są oznaczone ceną, zaś każdy klient, który zamierza skorzystać z usług ma rozpisane ceny usług na specjalnym druku. Zwróciła się także o zastosowanie art. 189§ 1 pkt 1 ponieważ, jej zdaniem, nie ma przesłanek do nałożenia kary.

Zdaniem Prezesa UOKiK twierdzenia strony nie zasługują na uwzględnienie. W protokole kontroli jednoznacznie zapisano, iż strona nie posiadała w lokalu usługowym cennika, złożyła także oświadczenie w tej sprawie. Protokół został przez nią podpisany bez wnoszenia uwag i kwestionowania zgromadzonego w toku kontroli materiału dowodowego.

Podkreślić należy, iż przepisy ustawy o cenach są prawem powszechnie obowiązującym i dotyczą każdego przedsiębiorcy świadczącego usługi lub dokonującego sprzedaży detalicznej towarów.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zwraca uwagę, że art. 4 ust. 1 ustawy o cenach stanowi, iż w miejscu sprzedaży detalicznej i świadczenia usług uwidacznia się cenę oraz cenę jednostkową towaru (usługi) w sposób jednoznaczny, niebudzący wątpliwości oraz umożliwiający porównanie cen. Ceny powinny być zawarte w cenniku w miejscu ogólnodostępnym i dobrze widocznym dla konsumentów.

Niezrealizowanie tego obowiązku, zgodnie z art. 6 ust. 1 ww. ustawy, powoduje nałożenie kary pieniężnej w wysokości do 20 000 zł. Przepis ten nakazuje zatem wojewódzkiemu inspektorowi Inspekcji Handlowej wymierzyć karę pieniężną podmiotowi, który nie wykonuje obowiązku określonego w ww. przepisach, choćby naruszenie prawa miało charakter jednostkowy, a w trakcie kontroli przystąpiono do wykonywania zaleceń inspektorów i na dzień wszczęcia postępowania wszystkie nieprawidłowości były wyeliminowane. Ustęp 3 tego artykułu stanowi natomiast iż, przy ustalaniu wysokości kary pieniężnej uwzględnia się stopień naruszenia obowiązków oraz dotychczasową działalność przedsiębiorcy, a także wielkość obrotów i przychodu (strona przedstawiła stosowne dokumenty). Biorąc więc pod uwagę maksymalny zakres sankcji, jaką mógł zastosować Wielkopolski WIIH, kara w wysokości 4.800 zł jest, w ocenie Prezesa UOKiK, odpowiednią i zastosowaną prawidłowo, z uwzględnieniem wszystkich ustawowych kryteriów nałożenia sankcji.

Prezes UOKiK wskazuje, że celem ustawy o cenach jest ochrona konsumenta oraz prawidłowa konkurencja między przedsiębiorcami. Informacja dotycząca ceny służy właściwemu poinformowaniu o niej nabywcy, a także stwarza identyczne warunki dla podmiotów prowadzących działalność gospodarczą.

Wskazać w tym miejscu należy, że cechą charakterystyczną sankcji administracyjnej, a taką właśnie jest kara pieniężna nakładana na podstawie przepisów ustawy o cenach, jest jej automatyczne stosowanie wobec podmiotu ponoszącego przypisaną mu obiektywną odpowiedzialność za naruszenie ciążących na nim obowiązków. Samo zaś stwierdzenie – udowodnienie faktu braku właściwej informacji w zakresie m.in. ceny usługi lub towaru, jest wystarczającą przesłanką do nałożenia kary pieniężnej. Nie ma przy tym znaczenia czy niedopełnienie obowiązku uwidocznienia cen w określony sposób nastąpiło z winy (umyślnej czy nieumyślnej) danego podmiotu, czy też nie. Dodatkowo wskazać należy, że ustawa nie przewiduje możliwości badania przez organ Inspekcji Handlowej istnienia winy, bądź jej braku po stronie podmiotu, u którego ujawniono nieprawidłowości. Zatem samo stwierdzenie w wyniku kontroli, że określony podmiot nie zrealizował ciążącego na nim obowiązku ustawowego powoduje konieczność nałożenia kary pieniężnej, która jest karą administracyjną.

Skuteczność kary przejawia się w możliwości jej nałożenia i wyegzekwowania. Żeby kara była odstrasżająca, jej wysokość powinna być dotkliwa dla przedsiębiorcy. Kara nałożona na podmiot musi także spełniać funkcję prewencyjną oraz dyscyplinująco-represyjną, tj. być ostrzeżeniem dla przedsiębiorcy, mającym na celu niedopuszczenie do powstania nieprawidłowości w przyszłości. Wymierzona kara powinna być przy tym proporcjonalna, to jest właściwa do osiągnięcia zakładanego celu, jakim jest zapewnienie, aby w obrocie dostępne były tylko towary i usługi opatrzone odpowiednimi informacjami na temat ich cen.

Wymierzając sankcję w niniejszej sprawie organ pierwszej instancji zasadnie posłużył się swobodnym uznaniem w granicach określonych prawem kryteriów oraz dopuszczalnych jej wysokości. Ustalając wysokość kary organ pierwszej instancji prawidłowo uwzględnił kryteria określone w art. 6 ust. 3 ustawy o cenach.

Mając na uwadze powyższe Prezes UOKiK uznaje, iż Wielkopolski WIIH wydał decyzję zgodną z obowiązującym stanem prawnym przy uwzględnieniu ustawowych wytycznych wymiaru sankcji wskazanych w art. 6 ust. 3 ww. ustawy oraz wspomnianych wymogów ujętych w celach regulacji.

Wysokość kary pieniężnej ustalona na poziomie 4.800 zł jest, w ocenie organu drugiej instancji, kwotą optymalną realizującą zasady skutecznej, proporcjonalnej i odstrasżającej

kary ujętej w pomocniczo stosowanej legislacji unijnej tj. art. 8 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 98/6/WE z dnia 16 lutego 1998 r. w sprawie ochrony konsumenta przez podawanie cen produktów oferowanych konsumentom (Dz. U. L Nr 80 z 18.03.1998 r.). Należy ponadto stwierdzić, iż przepisy ustawy o cenach stanowią, iż wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej nakłada karę pieniężną w wysokości do 20 000 zł. Wymierzając sankcję w tym zakresie posługuje się przy swobodnym uznaniem w granicach określonych prawem kryteriów oraz wysokością organ pierwszej instancji, po dokonaniu oceny stwierdzonych nieprawidłowości oraz po uwzględnieniu przesłanek, o których mowa w art. 6 ust. 3 ustawy o cenach ustalił wysokość kary pieniężnej przewidzianej prawem.

Mając na uwadze powyższe, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów nie znalazł podstaw do uchylenia bądź obniżenia kary.

Rozpatrując odwołanie Prezes UOKiK zbadał także kwestię odstąpienia od nałożenia kary na podstawie art. 189 f Kpa.

Powyższy przepis wskazuje wprost jakie podstawowe przesłanki muszą zostać łącznie spełnione, aby organ mógł odstąpić od nałożenia administracyjnej kary pieniężnej i poprzestać na pouczeniu. Występują wtedy, gdy:

- 1) waga naruszenia prawa jest znikoma, a strona zaprzestała naruszania prawa lub
- 2) za to samo zachowanie prawomocną decyzją na stronę została uprzednio nałożona administracyjna kara pieniężna przez inny uprawniony organ administracji publicznej lub strona została prawomocnie ukarana za wykroczenie lub wykroczenie skarbowe, lub prawomocnie skazana za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe i uprzednia kara spełnia cele, dla których miałyby być nałożona administracyjna kara pieniężna.

W przedmiotowej sprawie strona nie posiadała w ogóle cennika. Trudno zatem uznać, iż waga naruszenia jest znikoma. Jak wskazał organ pierwszej instancji w decyzji strona do czasu zakończenia kontroli nie uwidoczniała w miejscu świadczenia usług cennika, a zatem druga część przesłanki z art. 189 f pkt 1) też nie została spełniona.

Zatem, mając powyższe na uwadze Prezes UOKiK nie znajduje podstaw dla zastosowania art. 189f pkt § 1 pkt 1Kpa.

Nie została spełniona również przesłanka z pkt 2 art. 189f § 1 Kpa, ponieważ nie była wydana przez inny uprawniony organ administracji publicznej prawomocna decyzja nakładająca na stronę za to samo zachowanie administracyjną karę pieniężną, jak również strona nie została prawomocnie ukarana za wykroczenie lub wykroczenie skarbowe, czy też prawomocnie skazana za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe, a kara ta spełniałaby cele, dla których miałyby być nałożona administracyjna kara pieniężna.

Po przeanalizowaniu akt sprawy organ odwoławczy stwierdził, że w rozpatrywanej sprawie nie zaistniały również okoliczności, o których mowa w art. 189f § 2 Kpa. Okoliczności i waga naruszenia prawa nie budzą wątpliwości, co do istnienia przesłanek faktycznych uzasadniających nałożenie kary pieniężnej. Strona nie dopełniła obowiązków nałożonych na nią w art. 4 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach.

Mając powyższe na uwadze organ drugiej instancji nie znalazł podstaw do odstąpienia od nałożenia kary administracyjnej.

Ponieważ strona podnosi, iż ma trudną sytuację osobistą a nałożenie na nią kary spowoduje problemy, organ drugiej instancji informuje, że w myśl art. 67a § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2020 r. poz.1325 z późn. zm.) organ, który nałożył karę – organ pierwszej instancji, na wniosek strony w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem strony lub interesem publicznym, może:

- 1) odroczyć termin płatności kary lub rozłożyć jej zapłatę na raty,
- 2) odroczyć lub rozłożyć na raty zapłatę zaległości wraz z odsetkami za zwłokę lub odsetki określone w decyzji,
- 3) umorzyć w całości lub w części zaległości, odsetki za zwłokę lub opłatę prolongacyjną.

Zgodnie z art. 138 § 1 pkt 1 Kpa organ odwoławczy wydaje decyzję, w której utrzymuje zaskarżoną decyzję w mocy. Należy przy tym podkreślić, że utrzymanie w mocy zaskarżonej decyzji jest konsekwencją dokonania przez organ drugiej instancji oceny, że decyzja organu pierwszej instancji była prawidłowa i co do istoty sprawy identyczna, jak decyzja podjęta przez organ drugiej instancji. Prezes UOKiK przychylił się tym samym do ustaleń poczynionych w toku postępowania przez organ pierwszej instancji oraz uznał, iż Wielkopolski WIIH zasadnie nałożył na przedsiębiorcę (...), karę pieniężną wysokości 4.800 zł (słownie: cztery tysiące osiemset złotych), z tytułu naruszenia określonych w art. 4 ust. 1 ww. ustawy o cenach, obowiązku uwidaczniania cen świadczonych usług. Tym samym, decyzja Wielkopolskiego WIIH z dnia 19 maja 2021 r. (nr akt kontroli: D/LE.UH.8361.41.2021) o wymierzeniu kary pieniężnej powinna pozostać w obrocie prawnym.

Stosownie do art. 7 ust. 1 i 3 ustawy o informowaniu o cenach, karę pieniężną, o której mowa w sentencji decyzji, stanowiącą dochód budżetu państwa, należy uiścić na rachunek bankowy Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Poznaniu w terminie 7 dni od dnia, w którym decyzja o nałożeniu kary stanie się ostateczna.

Biorąc powyższe pod uwagę, Prezes Urzędu Ochrony i Konkurencji i Konsumentów orzekł jak w sentencji.

Niniejsza decyzja jest ostateczna w trybie postępowania administracyjnego.

Pouczenie:

1. Decyzja jest ostateczna w toku instancji. W terminie 30 dni od jej doręczenia stronie przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie. Skargę należy wnieść za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Pl. Powstańców Warszawy 1, 00-950 Warszawa.
2. Od skarg wszczynających postępowanie przed sądem administracyjnym od strony skarżącej pobierana jest opłata, tzw. wpis stosunkowy, zależny od wysokości należności pieniężnej objętej zaskarżonym aktem i wynosi:
 - 1) do 10.000 zł - 4 % wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 100 zł;
 - 2) ponad 10.000 zł do 50.000 zł - 3 % wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 400 zł;
 - 3) ponad 50.000 zł do 100.000 zł - 2 % wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 1.500 zł;
 - 4) ponad 100.000 zł - 1 % wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 2.000 zł i nie więcej niż 100.000 zł.
3. W przypadku wniesienia od niniejszej decyzji skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, strona ma możliwość ubiegania się o przyznanie prawa pomocy. Prawo pomocy może być przyznane stronie na wniosek złożony przed wszczęciem postępowania lub w toku postępowania sądownoadministracyjnego. Wniosek ten jest wolny od opłat sądowych. Wniosek o przyznanie prawa pomocy należy złożyć do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie.
4. Do należności pieniężnych w postaci kar pieniężnych nie uiszczonych w terminie stosuje się przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2020 r. poz. 1325).

Z up. Prezesa
Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Anna Janiszewska
Zastępca Dyrektora
Departamentu Inspekcji Handlowej
/podpisano elektronicznie/